

Szkoła Podstawowa w Zacharzynie

Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły

2021/2022

**Czytanie, pisanie, ortografia, historia i arytmetyka są ważne tylko wtedy, jeżeli pomagają
naszym uczniom osiągać człowieczeństwo.**

**Słowa dyrektorki szkoły
zacytowane przez L.F. Buscaglia
w książce „Radość życia”/**

I. PREAMBULA

Program wychowawczo - profilaktyczny jest jednym z ważniejszych dokumentów szkolnych i obejmuje on:

1. Treści i działania o charakterze wychowawczym, skierowane do uczniów
2. Treści i działania o charakterze profilaktycznym, dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów nauczycieli i rodziców.

Program powstał w oparciu o wizję i misję szkoły, po uprzednim zdiagnozowaniu potrzeb społeczności szkolnej i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest **wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym.**

II. PODSTAWY PRAWNE

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Art 72.
2. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. Dz.U. 1991 nr120 poz. 526
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe. Dz.U. 2017 poz. 59
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej Dz.U. 2017 poz. 356 (z późniejszymi zmianami)

5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015 poz. 1249; z późniejszymi zmianami)

III. WYCHOWANIE

Wychowanie rozumiemy jako „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe).

Wychowanie zmierzać ma do osobowego i społecznego rozwoju człowieka. Priorytetowym zadaniem wychowawczym wydaje się zatem uznanie indywidualności i optymalizacja rozwoju wychowanka: w sferze intelektualnej, emocjonalnej, fizycznej, duchowej – zgodnie z jego możliwościami, przy jednoczesnym uwzględnieniu wieloaspektowej i złożonej osobowości wychowywanego. Wychowanka należy traktować jako integralną całość. Stąd wynika praktyczny wniosek: oddziaływania wychowawcze powinny mieć charakter integralny, docierać do wszystkich stron osobowych, by rozwijać w wychowankach zdolność do integracji myśli, czynów, słów, dawać pełną wizję świata i osoby ludzkiej. Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

DZIAŁALNOŚĆ WYCHOWAWCZA SZKOŁY:

1. W realizowanym procesie dydaktyczno- -wychowawczym szkoła ma obowiązek podejmować działania związane z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi.

2. Kształcenie i wychowanie w szkole podstawowej sprzyja rozwijaniu obywatelskich, patriotycznych i społecznych postaw uczniów.
3. Zadaniem szkoły jest wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat.
4. Szkoła dba o wychowanie dzieci i młodzieży w duchu tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka.
5. Kształtuje postawę szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnia wiedzę o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywuje do działań na rzecz ochrony środowiska, rozwija zainteresowanie ekologią.
6. Szkoła ma przygotowywać uczniów do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami sieci.
7. Zadaniem szkoły jest kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej, stosowania profilaktyki.

IV. PROFILAKTYKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM POWINNA SPEŁNIAĆ 10 PODSTAWOWYCH ZADAŃ, TAKICH JAK:

1. **dostarczanie wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń** – chociaż posiadanie informacji nie gwarantuje jeszcze ich wykorzystywania, to brak wiedzy z tego zakresu wyklucza możliwość wzięcia odpowiedzialności za własne wybory;
2. **kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych** – bowiem dostępność wszelakich dóbr konsumpcyjnych odpowiadających na potrzeby człowieka wymaga rozwijania mechanizmów samokontroli opartych na wartościach;

3. **kształtowanie umiejętności intrapsychicznych** (dojrzewanie i kontrolowanie m. in. emocji, motywacji, procesów poznawczych, wolicjonalnych czy samooceny) – ponieważ człowiek, który nie radzi sobie ze sobą, nie jest w stanie poradzić sobie z wyzwaniami zewnętrznego świata;
4. **kształtowanie umiejętności interpersonalnych** – albowiem współczesny nastolatek (choć nie tylko on) coraz częściej wyłącza się z bezpośrednich kontaktów z drugim człowiekiem, do lapidarnej komunikacji wykorzystuje media elektroniczne, a realną bliskość zamienia na życie w świecie wirtualnym;
5. **kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów**, które okazują się bezcenne, mimo iż współczesny świat (także w sferze edukacji) nastawiony jest na rozwijanie myślenia i działania schematycznego (tzw. testomania), a nie samodzielnego i twórczego;
6. **rozwijanie więzi z grupą społeczną** – coraz częściej mamy bowiem do czynienia z przypadkami izolacji od grupy, bezwzględnej rywalizacji (tzw. rankingomanii) czy wymuszaniem na słabszych korzystnych dla siebie działań i rozwiązań (na każdym poziomie relacji);
7. **uczenie odpowiedzialności**, albowiem człowiek (zwłaszcza niedojrzały) ma naturalną potrzebę posiadania praw, a nie można z nich korzystać, jeśli nie jest się osobą odpowiedzialną (czyli akceptującą skutki własnych wyborów i działań);
8. **rozwijanie środowiska szkolnego i rodzinnego** – gdyż są to dwa podstawowe obszary, w których odbywa się rozwój i dojrzewanie uczniów, a konstruktywny rozwój może zachodzić jedynie w rozwijającym się środowisku, zaś dojrzewanie – w środowisku dojrzałym;
9. **kształtowanie w środowisku szkolnym norm i reguł sprzyjających zdrowemu życiu i rozwojowi oraz eliminujących możliwość wystąpienia działań dysfunkcyjnych** – brak jednoznacznych granic uniemożliwia nabywanie kontroli własnego zachowania i rozwijanie odpowiedzialności;
10. **wczesne rozpoznawanie zagrożeń, diagnozowanie dysfunkcji oraz budowanie sieci wsparcia i pomocy dla osób i grup wysokiego ryzyka** – ponieważ brak wczesnej i skutecznej interwencji prowadzi do rozwoju problemów

V. **WARTOŚCI, POZYTYWNE POSTAWY, KOMPETENCJE ORAZ UMIEJETNOŚCI NIEZBEDNE DLA PRAWIDŁOWEGO ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY ZAWIERAJĄ SIĘ W CZTERECH SFERACH:**

1. fizycznej (rozwój biologiczny),
2. psychicznej (rozwój poznawczy i emocjonalny),
3. społecznej
4. aksjologicznej (rozwój moralny).

Osiągnięcie dojrzałości w czterech sferach możliwe jest dzięki rozwojowi kompetencji osobistych i społecznych uczniów, ukierunkowanych na:

1. samoświadomość – budowanie akceptacji siebie, osiąganie spójności myślenia i działania łączonych z kształtowaniem poczucia autonomii, tworzenie pozytywnego obrazu tożsamości w wymiarze osobistym, społecznym i kulturowym oraz poczucia własnej godności;
2. sprawczość – wyznaczanie realnych celów i ich osiągnięcie dzięki własnej aktywności, pozytywne nastawienie do życia, motywacja do działania, kształtowanie umiejętności planowania i podejmowania decyzji oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, planowanie własnego rozwoju, rozwijanie poczucia celowości działania;
3. relacyjność – budowanie i podtrzymywanie pozytywnych relacji z ludźmi, rozumienie uczuć innych, sposobów myślenia i działań umożliwiających osiągnięcie pożądaných społecznie celów, promowanie prospołecznych wartości, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, w tym jego formach instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych, włączanie się do działania na rzecz społeczności, promowanie pozytywnych wzorców osobowych, budowanie prospołecznych relacji rówieśniczych;
4. otwartość – zdolność do sprawiedliwej, etycznej oceny i reagowania, umiejętność otwartego i jednoznacznego wyrażania swoich potrzeb, uczuć i opinii z zachowaniem szacunku do siebie oraz innych osób, kształtowanie postaw asertywnych, rozwijanie poczucia empatii, wrażliwości, szacunku dla odmienności;
5. kreatywność – kształtowanie twórczego podejścia do rozwiązywania problemów dzięki umiejętnościom: wyjścia poza schematyczność myślenia i działania, znajdowania nowych sposobów rozwiązywania problemów, odkrywania indywidualnych zdolności umożliwiających

sprostanie wyzwaniom, także poprzez podejmowanie działań na rzecz twórczego rozwoju w formie współpracy z instytucjami kultury, rozwój aktywności fizycznej, rozwój sfery psychicznej, w tym duchowej, społecznej, aksjologicznej.

Szkoła każdego roku przeprowadza badanie dla ustalenia wartości istotnych dla społeczności szkolnej. Wartości te stanowią podstawę do tworzenia sylwetki absolwenta, na co mają wpływ wspólne oddziaływania rodziców i pracowników szkoły, zgodnie z tymi wartościami.

VI. CHARAKTERYSTYKA SYLWETKI ABSOLWENTA SZKOŁY

UCZNIA POWINNY CECHOWAĆ:

- kultura osobista – zachowanie się z godnością i szacunkiem dla drugiego człowieka - poprzez postawę, słowa, strój, dbałość o estetykę pomieszczeń, pozytywne nastawienie wobec innych, życzliwość;
- wrażliwość na krzywdę innych ludzi: biednych, samotnych, cierpiących z różnych powodów;
- odpowiedzialność za drugiego człowieka;
- dążenie do budowania więzi między pokoleniami
- tolerancja i szacunek wobec ludzi o innych poglądach, wobec różnych narodów, ras, wobec wyznawców różnych religii;
- miłość i szacunek dla Ojczyzny, w tym Małej Ojczyzny - poznawanie jej historii, kultury, tradycji, oraz troska o otrzymanie i pomnożenie tego dziedzictwa; godne reprezentowanie kraju i swojego regionu na zewnątrz;
- przygotowanie do podjęcia odpowiedzialności za losy kraju i Małej Ojczyzny, szacunek dla pracy - nauki; uczciwość, rzetelność, aktywność społeczna, ofiarność bezinteresowność;
- uświadomienie, że wszyscy należymy do wspólnoty ogólnoludzkiej, umiejętność obcowania z przyrodą, szacunek dla przyrody, odkrywanie jej piękna i tajemnic, zdrowy odpoczynek;
- zdolność do samodzielnego myślenia, poszukiwanie jasnego i pewnego światopoglądu, szacunek dla prawdy, postępowanie zgodnie z własnym sumieniem, wysoki poziom wiedzy, inteligencji i umiejętności (na miarę własnych możliwości);

- odporność na negatywne wpływy różnych patologicznych zjawisk społecznych, środków przekazu; umiejętność wykorzystywania środków przekazu, nie uzależnianie się od nich, lecz wartościowe ich używanie;
- dbałość o powierzone mienie, szacunek do pracy swojej i innych, zrozumienie potrzeby pracy;
- samodoskonalenie, motywowanie do pracy, wyznaczanie i realizacji swoich planów i zamierzeń, ustawiczne dbanie o własny rozwój, naśladowanie i czerpanie wzorów z autorytetów moralnych, etycznych.

VII. DZIAŁALNOŚĆ SZKOŁY

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły w celu przeciwdziałania narkomanii.

Działalność ta obejmuje działania uprzedzające oparte na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia lub wychowanka oraz jego otoczenia społecznego.

Szkoła przy prowadzeniu w.w. działalności współpracuje m.in. z jednostkami samorządu terytorialnego, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, państwowymi powiatowymi inspektorami sanitarnymi i Policją.

Działalność szkoły jest realizowana z uwzględnieniem form i działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

Podstawę działań szkoły stanowi **diagnoza** w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji

psychoaktywnych, dotycząca uczniów lub wychowanków, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły, opracowywana w każdym roku szkolnym, **w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego.**

Osoby odpowiedzialne za tworzenie niniejszego dokumentu przeprowadzają ankiety oraz analizują:

- wnioski z Rad Pedagogicznych,
- protokoły z zebrań,
- sprawozdania wychowawców
- sprawozdania zespołów przedmiotowych
- sprawozdania z pracy pedagoga szkolnego
- sprawozdania z pomocy psychologiczno – pedagogicznej

Działalność wychowawcza szkoły obejmuje w szczególności:

1. współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
3. wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną;
4. kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
5. doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków;
6. wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;
7. rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej

8. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1. poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
2. rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków;
3. kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
4. kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
5. prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
6. doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1. dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych
2. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków i substancji odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych
3. przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działania profilaktyczne obejmują w szczególności:

1. realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii
2. przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
3. kształtowanie i wzmocnienie norm przeciwnych używaniu środków i substancji odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;

4. doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
5. włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych

Źródła wsparcia wychowawczego dla szkoły – instytucje:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Chodzieży
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży
- Interdyscyplinarny zespół do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie – współpraca z pracownikiem socjalnym oraz asystentem rodziny
- Komenda Powiatowa Policji w Chodzieży
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Chodzieży
- Ratownictwo medyczne Dar – Med – Dariusz Gapiński

VIII. PODSTAWOWE KIERUNKI REALIZACJI POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA na rok szkolny 2021/2022

1. Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, m.in. przez właściwą organizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie oraz realizację zadań programu wychowawczo-profilaktycznego.
2. Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie.
3. Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych. Szersze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie m.in. wycieczek edukacyjnych.
4. Podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, szczególnie w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19 w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa. Roztropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne.
5. Wdrażanie Zintegrowanej Strategii Umiejętności – rozwój umiejętności zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej, w tym uczeniu się dorosłych.
6. Wzmocnienie edukacji ekologicznej w szkołach. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.

TREŚCI WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE DO REALIZACJI W KLASACH I–III

OBSZAR	ZADANIA – KLASY I–III	SPOSOBY REALIZACJI (ZAJĘCIA EDUKACYJNE, POGADANKI, WYCIECZKI, IMPREZY ŚRODOWISKOWE ITP.)	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych • Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej • Reagowanie stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby • Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; umiejętności posługiwania się numerami telefonów alarmowych, formułowania komunikatu • Uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie i zdrowie ludzi, zwierząt i roślin • Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku • Wdrażanie do rozumienia co to jest wirus, jego działania, konsekwencji i konieczności ochrony osobistej • Kształtowanie umiejętności rozpoznawania objawów zakażenia koronawirusem u siebie i innych • Nauka przestrzegania zasad obowiązujących podczas epidemii 	<ul style="list-style-type: none"> • poruszanie danej tematyki na zajęciach edukacyjnych • Światowy Dzień Pierwszej Pomocy • Sprzątanie Świata • Gminny Konkurs Ekologiczny • Światowy Dzień Zdrowia • Dzień Ziemi • Wizyty pielęgniarki, fluoryzacja 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca klasy • Pedagog szkolny • Nauczyciel wychowania fizycznego • Opiekun Wolontariatu Szkolnego

	<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie sposobów postępowania w sytuacji zagrożenia bądź zakażenia (gdzie się zgłosić, kogo powiadomić) • Wdrażanie nawyku dezynfekcji używanych przedmiotów • Nauka zasad korzystania z miejsc wspólnie użytkowanych w czasie epidemii (toalety, korytarze) • Propagowanie nawyków zdrowego stylu życia, aktywnego spędzania wolnego czasu, rozwijanie zainteresowań 		
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych; • Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł; przestrzeganie zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem • Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; • Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi • Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju • Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym • Kształtowanie poczucia przynależności do różnych grup społecznych: rodziny, klasy w szkole, społeczności lokalnej, narodu; respektowania norm i reguł postępowania w tych grupach 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie klasowego kodeksu • prowadzenie części zajęć edukacyjnych w formie pracy zespołowej • pogadanki z wychowawcą i/lub pedagogiem szkolnym • Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania • Dzień Chłopaka • Światowy Dzień Życzliwości • Andrzejki • Mikołajki • Wigilie klasowe • Bal karnawałowy • Dzień Kobiet 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca klasy • Pedagog szkolny • Nauczyciel wychowania fizycznego • Opiekun Wolontariatu Szkolnego

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postawy szacunku wobec każdej osoby i wspólnoty osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych • Kształtowanie prawidłowych postaw społecznych wobec innych osób w czasie epidemii (powitania, pożegnania, prawidłowy stosunek do osób zakażonych i personelu medycznego, odpowiedzialność za siebie i kolegów) 	<ul style="list-style-type: none"> • Światowy Dzień Bezdolnych Zwierząt – zbiórka karmy • Dzień Rodziny • poruszanie danej tematyki na zajęciach edukacyjnych 	
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła; oceniania swojego postępowania i innych osób, odnosząc się do wartości takich jak np.: godność, honor, sprawiedliwość odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, pomoc, uczciwość, wdzięczność • Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność • Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackim i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie klasowego kodeksu • Święto Edukacji Narodowej • Wigilie klasowe • Narodowe Święto Niepodległości • Święto Konstytucji 3 maja • poruszanie danej tematyki na zajęciach edukacyjnych • wycieczki edukacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca klasy • Pedagog szkolny • Nauczyciel wychowania fizycznego • Opiekun Wolontariatu Szkolnego •

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji • Inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; • Budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów • Rozwijanie zainteresowań • Kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną • Kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości • Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw • Zapoznanie z nowymi zasadami odwiedzin w instytucjach kulturalnych • Wdrażanie do prawidłowego, podczas epidemii) zachowania na uroczystościach i imprezach 		
<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych • Kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów z drogami ewakuacyjnymi na terenie szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca klasy • Pedagog szkolny

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych • Kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów; stosowanie zasad netykiety • Przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach • Przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym • Kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy • Kształtowanie świadomości istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określanie odpowiednich sposobów zachowania się człowieka w takich sytuacjach • Utrwalenie zasad bezpiecznego zachowania się w drodze do szkoły i ze szkoły, zasady zachowania pieszych na drodze, w autobusie, busie, przepisy ruchu drogowego. Zapoznawanie ze znakami drogowymi, symbolami, oznaczeniami w różnych miejscach itp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dzień Bezpiecznego Internetu • Spotkanie z policjantem • Światowy Dzień Pierwszej Pomocy • Dzień Bezpiecznego Komputera • poruszanie danej tematyki na zajęciach edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel wychowania fizycznego
--	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none">• Zwracanie uwagi, uczulanie na sytuacje będące potencjalnym zagrożeniem epidemicznym• Zapoznanie z nowymi obostrzeniami dotyczącymi zachowania w miejscach publicznych w czasie reżimu sanitarnego		
--	--	--	--

TREŚCI WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE DO REALIZACJI W KLASACH IV-VIII

OBSZARY	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie do odpowiedzialnego posługiwania się technologią dostosowaną do predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych • Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, uświadamianie jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia • Wdrażanie do przestrzegania zasad higieny osobistej (szczególnie w czasie zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania) i czystości odzieży; przyjmowania prawidłowej postawy ciała w różnych sytuacjach • Uzasadnianie konieczności ochrony przyrody dla zdrowia własnego i innych; kształtowanie postawy człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody • Zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania piramidą żywienia i aktywności fizycznej; wyjaśnianie przyczyn i skutków otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni • Omawianie sposobów postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia • Omawianie sposobów redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny • Uświadamianie wartości życia bez nałogów • Dostosowanie ubioru do pory roku i warunków atmosferycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • poruszanie danej tematyki na zajęciach edukacyjnych • Światowy Dzień Pierwszej Pomocy • Sprzątanie Świata • Światowy Dzień Zdrowia • Dzień Ziemi • Pogadanki • Spotkanie z pielęgniarką 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca klasy • Pedagog szkolny • Nauczyciele • Opiekun Wolontariatu Szkolnego

	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z objawami choroby wywołanej przez koronawirusa • Przebieg i zagrożenia wynikające z zakażenia wirusem • Poznanie pojęć kwarantanna, epidemia, pandemia, ozdrowieńcy, nadzór epidemiologiczny, szpitale jednoimienne, itp 		
<p>Relacje – kształtowanie postaw społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania. • Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. • Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. • Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób. • Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. • Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej. • Stwarzanie okazji do uczestnictwa w różnorodnych konkursach, zawodach stosując zasady „czystej gry; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki • Wdrażanie do stosowania zasad savoir-vivre'u w różnych sytuacjach społecznych • Stwarzanie okazji do uczestnictwa w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania 	<ul style="list-style-type: none"> • Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania • Dzień Chłopaka • Światowy Dzień Uśmiechu • Andrzejki • Mikołajki • Wigilie klasowe • Dzień Kobiet • Światowy Dzień Bezdomnych Zwierząt – zbiórka karmy • Dzień Rodziny • poruszanie danej tematyki na zajęciach edukacyjnych • Samorządy klasowe i szkolne - działalność • Konkursy, apele, kółka zainteresowań 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca klasy • Pedagog szkolny • Nauczyciele • Opiekun samorządu • Opiekun Wolontariatu Szkolnego •

	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie uczniom możliwości współdecydowania o klasie i szkole • Rozbudowywanie nawyków samokształcenia • Inspirowanie do samodzielnego rozwiązywania problemów • Kształtowanie umiejętności wykorzystania technologii informatycznych – posługiwanie się komputerem i podstawowymi narzędziami cyfrowymi • Rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności odmawiania, wzmacniania poczucia własnej wartości • Uwrażliwianie na apele podawane w mediach związane z covid19 		
Kultura – wartości, normy i wzory zachowań	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie zainteresowań w życiu człowieka. • Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami • Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej • Kształtowanie postawy szacunku dla przeszłości i tradycji jako podstawy tożsamości narodowej; • Rozwijanie zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych; • Zapoznawanie z historią i tradycjami swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki • Zdrowie jako wartość priorytetowa 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki • spotkania z pielęgniarką 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca klasy • Pedagog szkolny • Nauczyciele • Opiekun samorządu • Opiekun Wolontariatu Szkolnego
Bezpieczeństwo – profilaktyka	<ul style="list-style-type: none"> • Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów z drogami 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca klasy • Pedagog szkolny

<p>zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. • Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych • Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi, rozróżnianie pozytywnych i negatywnych zachowań innych osób korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet, przestrzeganie ogólnie przyjętych zasad związanych z bezpieczeństwem w Internecie • Zapozdawanie z zasadami bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku • Zapozdawanie ze zdrowotnymi konsekwencjami stosowania używek • Omawianie zachowań związanych z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach • Analizowanie sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas umiejętności udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych wypadku przy pracy; sytuacjach zagrożenia) • Omawianie przykładów nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka); – wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki 	<p>ewakuacyjnymi na terenie szkoły</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dzień Bezpiecznego Internetu • Światowy Dzień Pierwszej Pomocy • Dzień Bezpiecznego Komputera • poruszanie danej tematyki na zajęciach edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciele • Opiekun samorządu
--	---	---	--

	<p>alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezpieczeństwo i higiena w domu, w drodze do i ze szkoły, w szkole 		
--	---	--	--

TREŚCI WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU UMIARKOWANYM:

OBSZAR	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie do dbałości o zdrowie – różnicowanie pojęć: „człowiek zdrowy”, „człowiek chory” • Przestrzeganie zasad higieny – mycia rąk, mycia owoców i warzyw, korzystania z czystych naczyń itd.; dobieranie zdrowych produktów spożywczych do poszczególnych posiłków • Stosowanie zasad zdrowego trybu życia; • Wdrażanie do dbałości o odpowiednią pozycję podczas pracy oraz dobre oświetlenie; • Podkreślanie znaczenia snu oraz odpoczynku; • Wskazywanie na konieczność przeprowadzania badań profilaktycznych – wizyta u lekarza pierwszego kontaktu, stomatologa itp. • Wdrażanie do rozumienia co to jest wirus, jego działania, konsekwencji i konieczności ochrony osobistej • Kształtowanie umiejętności rozpoznawania objawów zakażenia koronawirusem u siebie i innych 	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne • stosowanie zasad w codziennej praktyce • zajęcia kulinarne • Dzień Walki z Otyłością • Spotkania ze szkolną pielęgniarką • wspólne zabawy, pogadanki, ćwiczenia praktyczne, • wspólne spożywanie śniadania, • uczestnictwo w zajęciach sportowych, konkursach, 	Wychowawca klasy i nauczyciele specjalności

	<ul style="list-style-type: none"> • Nauka przestrzegania zasad obowiązujących podczas epidemii (prawidłowe mycie-odkażanie rąk, noszenie maseczki, dystans między osobami) • Poznanie sposobów postępowania w sytuacji zagrożenia bądź zakażenia (gdzie się zgłosić, kogo powiadomić) • Wdrażanie nawyku dezynfekcji używanych przedmiotów • Nauka zasad korzystania z miejsc wspólnie użytkowanych w czasie epidemii (toalety, korytarze) • Propagowanie nawyków zdrowego stylu życia, aktywnego spędzania wolnego czasu, rozwijanie zainteresowań 	<p>wycieczkach, spacerach,</p>	
<p>Relacje – kształtowanie postaw społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nazywanie i objaśnianie relacji i więzi między członkami rodziny; • Przestrzeganie zasad panujących w rodzinie, w klasie i w grupie; • Wdrażanie do współuczestnictwa i współpracy podczas zabawy i zajęć; • Wyrabianie potrzeby oraz umiejętności korzystania z miejsc użyteczności publicznej; • Nauczanie języka i doskonalenie rozwoju mowy; porozumiewania się w formie dialogu; • Wdrażanie do stosowania form grzecznościowych • Kształtowanie prawidłowych postaw społecznych wobec innych osób w czasie epidemii (powitania, pożegnania, prawidłowy stosunek do osób zakażonych i personelu medycznego, odpowiedzialność za siebie i kolegów) 	<ul style="list-style-type: none"> • poruszanie danej tematyki na zajęciach edukacyjnych • uczestnictwo w różnego rodzaju uroczystościach i imprezach szkolnych • wycieczki do miejsc użyteczności publicznej • ustalenie Kodeksu Klasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca klasy i nauczyciele specjaliści

<p>Kultura – wartości, normy i wzory zachowań</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stwarzanie okazji do udziału w świętach i tradycjach rodzinnych; • Przestrzeganie kultury życia codziennego; • Stwarzanie okazji do korzystania z ośrodków i instytucji kultury; kształtowanie właściwego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach (teatr, kino, muzeum, wystawy, koncerty itp.); • Zachęcanie do udziału w różnych formach twórczości (formy parateatralne, muzykowanie, zajęcia plastyczne, imprezy itp.); • Kształtowanie rozumienia przynależności do kraju, regionu, narodu; • Zaznajamianie z regionem, tradycjami, obyczajami; • Zapoznanie z nowymi zasadami odwiedzin w instytucjach kulturalnych • Wdrażanie do prawidłowego, podczas epidemii) zachowania na uroczystościach i imprezach 	<ul style="list-style-type: none"> • poruszanie danej tematyki na zajęciach edukacyjnych • wycieczki do miejsc użyteczności publicznej • przygotowywanie upominków z okazji Dnia Matki, Ojca, Babci i Dziadka. • Organizacja wigilii klasowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca klasy i nauczyciele specjaliści
<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazywanie czynników i sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu (w tym także zagrożeń ze strony innych osób, używania alkoholu, środków odurzających); • Wyrabianie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych (dotyczących siebie i innych); • Prezentowanie pracy odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ludzi (Straż Pożarna, Policja, Wojsko Polskie, Straż Miejska, pracownicy ochrony); 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów z drogami ewakuacyjnymi na terenie szkoły • Dzień Bezpiecznego Internetu • Dzień Bezpiecznego Komputera – 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca klasy i nauczyciele specjaliści

	<ul style="list-style-type: none">• Nauczanie korzystania z ważnych numerów alarmowych;• Wdrażanie do prawidłowego zachowywania się w środkach komunikacji;• Zapoznanie z nietypowymi i nagłymi sytuacjami, które mogą się zdarzyć w domu, szkole, na ulicy, w innych miejscach;• Wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas posługiwania się różnymi urządzeniami w domu i w szkole;• Utrwalenie zasad bezpiecznego zachowania się w drodze do szkoły i ze szkoły, zasady zachowania pieszych na drodze, w autobusie, busie, przepisy ruchu drogowego. Zapoznanie ze znakami drogowymi, symbolami, oznaczeniami w różnych miejscach itp.• zwracanie uwagi, uczulanie na sytuacje będące potencjalnym zagrożeniem epidemicznym• zapoznanie z nowymi obostrzeniami dotyczącymi zachowania w miejscach publicznych w czasie reżimu sanitarnego	<ul style="list-style-type: none">• poruszanie danej tematyki na zajęciach edukacyjnych• pogadanki, spotkania z policją, strażą pożarną	
--	--	--	--